No. 1110. 1850.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven*, *Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG, 11 DECEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen [illegible] regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 10 December.

In de zitting van gisteren heeft de Tweede Kamer de openbare beraadslaging aangevangen over de begrooting voor 1851. Ter oorzake van hetgeen laatstleden jaar is gezegd, en nu is gedaan, wordt de positie van vele leden der Kamer, zoo wel als die van verschillende ministers, eenigzins moeijelijk. Bij de voordragt der begrooting voor 1850 werden door dat ministerie allerlei verschooningen ingebragt, dat het die begrooting uit gebrek aan tijd van zijne voorgangers had moeten overnemen, en liet het die begrooting voorkomen als zeer onvoldoende, waarin veel moest worden verbeterd, veel moest worden ingekrompen, veel moest worden bezuinigd. Men zou namelijk de administratie vereenvoudigen, en veel doen met weinig geld.

Vele goedhartige leden der Kamer, die niet in staat waren geweest te ondervinden, dat bezuiniging en reorganisatie tot bezuiniging zoo gemakkelijk niet zijn tot stand te brengen, als te beloven, lieten zich door die zoete woorden vangen, en trokken hevig te veld tegen de begrooting voor 1850. Zij gaven zich de vrijheid dapper uit te varen tegen eene begrooting, die door de regering zelve was veroordeeld, in de stelligste verwachting, dat ministers, die zooveel beloofden, wisten wat zij deden, en van een plan moesten zijn voorzien, waarnaar al die beloften moesten worden ten uitvoer gelegd. Zij verklaarden dan plegtig, dat zij de begrooting zouden aannemen alleen ten gevalle der regering, die beloofd had, in het volgend jaar een budget te leveren van eene geheel andere, meer degelijke en bezuinigende gehalte.

Groot moest voor allen de teleurstelling zijn toen het budget voor 1851 in de Kamer verscheen, en ten naasten bij onveranderd, de bezwaren inhield, waar tegen in 1850 zoo algemeen door ministers en leden der Kamer was ten strijde getogen. Waren er niet voor de regering zelve zoo groote belangen aan verbonden, men zou regt hebben te vermoeden, dat men het volk en de vertegenwoordiging van Nederland had gemystificeerd.

Het laat zich begrijpen, dat de leden der Kamer, onder den druk dier vrij onaangename teleurstelling, in de sectien lucht gaven aan hunne ontevredenheid. En het verslag dat daarvan moest worden opgemaakt, dewijl het niet meer mag zijn, dan een uitvoerig procesverbaal, moest onvermijdelijk op iedere bladzijde de sporen dragen van de algemeene ontevredenheid, die door de vrienden van het ministerie niet minder dan door zijne bestrijders werd geopenbaard.

Sommige ministers — niet indachtig de beloften laatstleden jaar zoo mild gedaan, en waarvan men zich buiten de Kamer zoo wel als daar binnen gouden bergen had voorgesteld, — sommige ministers namen het zeer euvel op, dat de Kamer hare ontevredenheid had durven te kennen geven over de teleurstelling, die men haar had aangedaan, en zij antwoordden dus op een hoogen toon van verontwaardiging, als hadde men de ministers miskend en beleedigd. Het scheen als verkeerde het ministerie, ten gevolge van het verslag, in staat van ontbinding. Er liepen geruchten dat verschillende ministers hunne demissie hadden genomen. Maar bij slot van rekening verschijnt toch het ministerie voor de Kamer, om de begrooting voor 1851 te verdedigen, tot beginsel van haar regeringssijsteem nemende, niet meer, dat men met weinig veel zal doen, maar dat de reeks der groote hervormingen tot bezuiniging is gesloten.

Men begrijpt dat deze stelling, die zoo regtstreeks in strijd is met de stelling, waarmede men laatstleden jaar de begrooting had aanbevolen, voor ministers en leden der Kamer moeijelijk is te verduwen.

De leden der Kamer, die zich laatstleden jaar met zoo veel kracht hebben uitgelaten tegen de begrooting, zullen moeite vinden om dit jaar hunne stem over de nieuwe begrooting te motiveren, terwijl de ministers niet op hun gemak zullen zijn om hunne tegenstrijdige stellingen goed te maken.

Intusschen kunnen wij niet nalaten den heer Thorbecke den lof te geven, dat hij ditmaal afgezien heeft van al wat der Kamer eenige illusie kon veroorzaken en rond weg verklaard heeft; dat de reeks der groote bezuinigingen is gesloten. Het is kordaat, deze zeer impopulaire stelling onverhoeld kenbaar te maken, en de opregtheid van den minister is des te verdienstelijker, omdat hij daardoor zijne eigene verwachtingen van H. jaar logenstraft, en alzoo belijdt, dat hij in een vorig jaar ligtzinnig is te werk gegaan met te beloven, wat hij niet wist dat hij zou kunnen volbrengen.

De strijd, die in de Kamer onder deze omstandigheden aanvangt; zal merkwaardig te aanschouwen zijn, wegens de vreemde bogten, waarin menigeen zich zal wringen ten einde goed te maken, wat men zich laatstleden jaar zoo onbedacht liet ontvallen.

Wat daaruit zal worden geboren is moeijelijk te voorzien. Als onvoorziene maar mogelijke botsingen de discussien niet verbitteren, dan valt er niet aan te twijfelen of het ministerie zal staande blijven. De meerderheid in de Kamer verlangt den val van het ministerie niet. En dewijl ook de pers, die in het land eenigen invloed uitoefent, noch de verwerping der begrooting, noch den val van eenig minister gewild heeft, zoo is het te verwachten, dat de leden der Kamer zich vrijer zullen gevoelen, om dit jaar in strijd te handelen met hunne opinien van het vorige jaar. Zij zullen namelijk niet vreezen in de dagbladen daarover te worden aangevallen, en in hunne populariteit te worden verkort.

Het is ook in het belang van het land dat het ministerie niet aftrede; en wij voor ons zouden het zeer betreuren, als het ministerie viel ter zake van de begrooting. Wij gelooven toch met den heer Thorbecke, dat de reeks der groote bezuinigingen is gesloten, tenzij men de provinciale wet wijzige en in de gemeentewet groote veranderingen voorstelle. Maar dewijl wij deze verbeteringen van niemand verwachten, zoo kan ons verlangen niet zijn, dat het ministerie aftrede. Wat zou men winnen bij den val van het ministerie Thorbecke? Tijdverlies en niet veel meer dan nieuwe beloften, die, zoo zij werden gegeven omtrent de begrooting, en aanzienlijke bezuinigingen voorspelden, slechts nieuwe teleurstelling zouden voorbereiden.

Bij de beraadslaging van gisteren hebben verscheidene leden het woord gevoerd tegen het ministerie, of liever tegen de teleurstelling, welke het ministerie heeft doen ontstaan.

De heer Borcel van Hogelanden, de eerste, die aan het woord kwam, heeft daarop bijzonder gedrukt; maar meer nog de heer van Hall, die, in eene soort van *philippica* tegen het ministerie, gebruik heeft gemaakt van het regt van wedervergelding. De spreker uit Amsterdam heeft zich namelijk geplaatst op het terrein van den heer Thorbecke, toen hij als lid der Kamer aan het hoofd van de oppositie stond tegen het vorig ministerie. Op dat terrein heeft de heer van Hall zich een bolwerk gemaakt van de woorden en schrifturen van den heer Thorbecke en zijne voorstanders, en zich verschanst achter de beloften van het ministerie bij den aanvang zijner taak. De strijd, door den heer van Hall op dien grond gevoerd, is voor het ministerie verpletterend. Daartegen is in deze zitting niets degelijks aangevoerd. De heer van Voorst, die ten gunste van de begrooting en het ministerie sprak, heeft de argumenten van den heer van Hall ongedeerd gelaten; en de heer Bachiene, die ruiterlijk is opgetreden als verdediger van het ministerie tegen den heer van Hall, heeft getracht den strijd op een ander terrein te brengen, met het tegenwoordige ministerie te vergelijken bij het ministerie van behoud. Het is behendig en de *bonne guerre*, maar bewijst niets. Overigens heeft de heer Bachiene vergeten op te merken, dat de bezuinigingen die in de begrooting voor 1850 voorkomen, zijn gemaakt door het vorig ministerie, dat zoo onbarmhartig is behandeld en mishandeld door de tegenwoordige ministeriëele partij. Zijne bewijsvoering, al kon zij iets bewijzen, gaat dus mank. Wij zijn het evenwel met hem eens, dat men het ministerie behoort te behouden, dewijl eene ministerieële krisis geld — en tijd-verlies zoude veroorzaken, zonder ons te waarborgen, dat een nieuw ministerie even goed geschikt zou zijn voor de taak der organieke wetgeving.

De heeren van Lijnden en Mackay hebben de algemeene politiek van bestuur ter sprake gebragt. De eerste beklaagt zich, dat de Kamer zich te veel met de bijzonderheden der regering inlaat, en daardoor vergeet aandachtig te zijn op de rigting der regering. Naar zijne meening bevindt zich de politiek der regering op revolutionnairen grond. Het is het thema van *de Nederlander*, dat ook de heer Mackay ontwikkelt, die onderscheidt maakt tusschen het constitutionneel regt, en het conventionneel regt. In het eerste ziet hij vrijheid, in het tweede verdrukking; om dat het eerste geeft ontwikkeling der grondwettige regten met eerbiediging der regten van de minderheid; en het tweede integendeel geeft de overheersching der meerderheid, die tot wet maakt, wat zij wil, des noods ten spijt der regten van de minderheid. De Spreker merkt teregt aan, dat dit conventionneel regt leidt tot Communisme. Het is maar al te waar dat dit tweederlei streven in ons land wordt opgemerkt. Het is evenwel naar onze overtuiging niet gebleken, dat de regering de schadelijke rigting van het conventionneel regt volgt. Er kan slechts presumptie bestaan, dat zij gevaar loopt die rigting te zullen ingaan, omdat zoo velen bij ons, zonder dat zij weten wat zij doen, het conventionneel regt aankleven.

De heer Dommer van Poldersveldt is niet tegen 't ministerie, maar wel tegen de begrooting, en wenscht slechts eene kredietwet voor 6 of 9 maanden te verleenen, opdat de regering in staat worde gesteld, om die hervormingen tot stand te brengen, die hij wenschelijk en mogelijk acht. Doch dewijl de regering verklaard heeft, dat na de tot stand brenging van de regterlijke organisatie, de reeks der groote bezuinigingen zal zijn gesloten, zoo is dat voorstel voor de regering niet aannemelijk. De heer Dommer heeft weder de kordaatheid gehad van zijne klagt, laatstleden jaar in de Kamer gedaan, te hernieuwen. Hij heeft gebruik gemaakt van de gelegenheid, om het openlijk te constateeren, wat laatstleden jaar door den heer Groen van Prinsterer was gezegd, en dat in den loop van dit jaar zoo klaarblijkelijk door de feiten is bevestigd, dat er traditioneele antipathien bestaan tegen de Katholijken. Hij heeft dat feit gesignaleerd, om de regering uit te noodigen dat zij haren invloed zou bezigen, ten einde de schadelijke gevolgen daarvan te weeren. Wij danken den heer Dommer voor deze openlijke constateering van het jammerlijk feit. Het verwondert ons niet, dat het in de Kamer sensatie gemaakt heeft. Men hoort bij ons te lande ongaarne de waarheid. De heer van Dam van Isselt kon niet nalaten het woord te vragen. Hij deed het, om een motie van orde, waarbij verboden werd die zaak in de Kamer te bespreken.

Wij zeggen het met leedwezen van den heer van Dam, het is schande, dat hij in plaats van een antwoord te geven, dat op waarheid gegrond was, beproefde een slot op den mond der katholijke leden te leggen. Dan de heeren van Nispen, Luijben en Groen verzetteden zich daartegen, en de heer van Dam trok zijne motie in met de bedreiging, dat als nog andere leden die teedere snaar mogten aanroeren, hij dan ook spreken zou. Het is belagchelijk.

Aan het slot der zitting hebben nog de heeren van Goltstein en van Akerlaken het woord gevoerd om over de teleurstelling, door het ministerie veroorzaakt, te spreken, zonder dat zij zich tegen de begrooting verklaarden. Zoodat onder al de sprekers niemand de begrooting zelve bestreden heeft, dan alleen de heer Dommer. De beraadslagingen worden heden voortgezet.

DUITSCHLAND.

V.

Bijna twee maanden waren er verloopen sedert Friedrich Wilhelm de keizerskroon geweigerd had, toen van zijnen kant, in overeenstemming met Saksen en Hanover, een nieuw ontwerp van constitutie voor Duitschland gepubliceerd werd. Het doel van dezen maatregel was vorsten en volken tot eenparigheid van inzigten te brengen, niet slechts betreffende de grondslagen waarop, in

de gegevene omstandigheden, Duitschlands eenheid zou kunnen gevestigd worden, maar ook betreffende de gansche organisatie van het, dien ten gevolge, hoe dan ook hereende Duitschland. Alvorens echter die schets eener Duitsche rijksconstitutie in het licht te geven, had Pruissen voor die schets de goedkeuring weten te verkrijgen van Saksen en Hanover, met welker Koningen het een verbond trof. Deze verbindtenis kon vorsten en volkeren tot de meening brengen, dat er reeds eene soort van centraalmagt geboren was, zoodat het thans uitgedachte hereende Duitschland gespaard kon blijven van de moeite om zich een hoofd te zoeken. In de zamenleving werd deze soort van centraalmagt de »Engere Bond," of de »Sonderbond" of de »Driekoningenbond" geheeten; in officieele stukken ging zij door onder den naam van »provisioneel bondsscheidsgerigt."

Toen nu deze Driekoningenbond, of liever, toen Pruissen, die de ziel was van dezen Bond, zijne schets had afgewerkt, werd zij in de eerste plaats ter kennis gebragt en aan de goedkeuring onderworpen der Duitsche vorsten. Nimmer was er in de kanselarijen der 30 à 40 Duitsche hoven zooveel drukte geweest als in die dagen. Het gevolg van al die discussien was dat, hoe ingenomen vele dier hoven ook waren met Friedrich Wilhelm wegens het door hem genomen initiatief, zij echter wel geneigd schenen, ten aanzien van enkele punten, nog al eenigzins met zijne schets van constitutie in meening te verschillen. Het was ook waarlijk veel van hen gevergd, zich zoo zonder slag of stoot door Pruissen te laten mediatiseren, dat is, aan Pruissens leiband te laten leggen. Het is waar, Pruissens koning zou, volgens die schets, geene absolute magt mogen oefenen aan het hoofd van Klein-Duitschland; hij zou regeren volgens eene constitutie, en zijne magt oefenen, omgeven door een vorstencollegie, waarmede hij raad zou moeten plegen, en waaraan hij verantwoording verschuldigd was; levendig was echter bij de kleine vorsten van Noord-Duitschland de vrees die, blijkens de laatste gebeurtenissen, niet ongegrond was, dat dit vorstencollegie meer een sieraad, dan wel een wezenlijk bestanddeel der uitvoerende magt van het ontworpen Klein-Duitschland zou zijn. Wij voor ons, zouden haast vreezen dat de schets eener constitutie van den Driekoningenbond geheel in de steek gebleven ware, zoo deze van de zijde der kleine Duitsche vorsten opkomende storm niet spoedig was bezworen geweest.

Pruissen echter telt trouwe dienaren; onder dezen waren die zich met de taak van dien storm te bezweren wel wilden belasten. Wat het gevreesde gevaar mogelijk het meest zou kunnen afwenden, zoo dacht men, was eene opentlijk en vrijwillig gegeven verklaring, af te leggen door mannen in Duitschland wegens hunnen stand, hunne bekwaamheden en hun karakter algemeen geacht, waaruit blijken zou hunne algeheele en onvoorwaardelijke toetreding tot de door den Driekoningenbond vooruitgezette beginselen. De Pruissische factie van het nog te Frankfort uiteentrekkende parlement wilde zich daartoe gaarne en van ganscher harte leenen.

Te dien einde kwamen den 20 Junij (den 26 Mei 1849 was de constitutieschets openbaar gemaakt geworden) de leden dezer fractie van het parlement, ten getale van nagenoeg 170, met Heinrich von Gagern aan hun hoofd, te Gotha bijeen, waar zij, na drie dagen discussien, tot deze drie belangrijke besluiten kwamen, nedergelegd in een programma van beginselen door 130 Pruissen uit hun midden onderteekend:

1°. erkent het Naparlement, dus werd de Gothasche vergadering geheeten, dat de Frankforter rijks-constitutie *niet zonder verandering kan gehandhaafd worden;*

2°. geeft het zijne geheele goedkeuring aan het ontwerp van constitutie der Pruissische conferentie, *welks volledige en onverminkte ten uitvoerlegging* de eenheid nog tot op zekere hoogte bereikbaar maakte, weshalve het noodig was dat alle Duitsche Staten (behalve Oostenrijk dat den Bondsstaat ontkent) zich aan dat ontwerp aansloten;

3°. drukte het den wensch uit dat spoedig een nieuwe Rijksdag mogt bijeengeroepen worden, ter aanneming van het, door den Driekoningenbond voorgestelde en door de Duitsche Vorsten goed te keuren, constitutieontwerp.

Door dezen maatregel der Gothasche partij werd de ontwaakte oppositiegeest der Duitsche hoven weldra tot zwijgen gebragt, en het een voor en het andere na deed aan Pruissen zijn goedkeurend votum geworden.

Tot dus verre ging derhalve alles naar Pruissens wensch. Zijn voorspoed had echter geen langeren duur. Van het oogenblik dat het Gothasche Naparlement verklaard had, dat men alle Staten van Duitschland om het constitutieontwerp van den Driekoningenbond vereenigd zou zoeken te krijgen, *met uitsluiting van Oostenrijk*; van het oogenblik dat men nieuwe pogingen in het werk ging stellen om, wederregtelijk en zijns ondanks, aan Oostenrijk zijn regtmatig deel in Duitschland te ontzeggen; van het oogenblik dat men er van sprak *Duitsche Rijksdagen* zamen te roepen, waar Oostenrijk niet zou worden toegelaten — van dat oogenblik herinnerde zich weer dezelfde wisseling van protokollen en protesten tusschen Oostenrijk en Pruissen, welke ten vorigen jare tusschen Oostenrijk en Frankfort had plaats gehad. Bij die akten deed Oostenrijk zich gelden zoowel voor zijne eigene regten als oudste en eerste Bondsstaat, als voor de regten van alle overige Zuid-Duitsche Staten, die door den Driekoningenbond miskend en aan de eerzucht van Pruissen waren ten offer gebragt. Uit dien hoofde eindigde Oostenrijk elk zijner protokollen met de plegtige verklaring, dat het protesteerde tegen alle handelingen, welke de strekking hadden de eenheid van Duitschland, buiten zijne medewerking en ten schade van zijne regten, zoowel als van die der andere Zuid-Duitsche Staten, tot stand te brengen, betuigende het steeds ten slotte, dat het nimmer zou gedoogen, dat een zoo vijandig constitutie-ontwerp, als dat van den Driekoningenbond, tot verwezenlijking gebragt werd.

Daar stond dan weer tegenover Pruissen dezelfde dreigende gestalte van Oostenrijk, wiens wenk en gebaar straks de Duitsche keizerskroon aan zijne begeerige handen had doen ontglippen! Doch er deed zich, daarenboven, voor Pruissen nog een ander bezwaar op.

Wat men ook van de *»Marz-Errungenschaften"* had teruggenomen — eene *»Errungenschaft"* was er, waaraan geene regering, waaraan evenmin het constitutie-ontwerp van den Driekoningenbond aandurfde: de godsdienstige vrijheid namelijk met al hare consequentien. Had men daar eene schendende hand aan geslagen, onberekenbaar zouden de gevolgen van zulk eene daad van despotismus geweest zijn. — Doch deze verleende godsdienstige vrijheid had bepaaldelijk, of liever alleen gebaat aan het Katholicismus, de *eenige* godsdienst welke, krachtens hare goddelijke instelling en haar eigen zelfstandig leven, bij de vrijheid zich wel bevindt, en geene tusschenkomst van de wereldsche magt behoeft, om zich staande te kunnen houden. Het gevolg daarvan was dat, tot groote ergernis zoowel van revolutionnairen als van gemoedelijke Protestanten, het Katholicismus bij de herwonnen vrijheid met elken dag aan inwendige kracht en aan invloed naar buiten won; en zoo zouden door de vrije ontwikkeling in 't leven juist van die beginselen, die eensdeels door Pruissen ten allen tijde het meest bestreden, en anderdeels aan alle revolutionnaire strevingen het felst vijandig waren, én de pruissische opperheerschappij én de *Utopien* van anarchisten te eeniger tijde het meest, naar men meende, in gevaar kunnen gebragt worden. Met weerzin ontwaarde men daarom dat de *godsdienstige vrijheid* door de constitutieschets van den Engeren Bond gewaarborgd was gebleven; en wij daarin door velen, hetzij voor de Pruissische opperheerschappij, hetzij voor de revolutie, een groot gevaar werd gezien, bestormde men den beklagenswaardigen Friedrich Wilhelm, die het niemand naar den zin weet te maken, met protesten tegen de handhaving der godsdienstige vrijheid, welker opheffing echter voor het minst zeven millioen zijner trouwste onderdanen tot billijke verontwaardiging en tot levendige ontevredenheid zou gebragt hebben.

Dit een en ander was wel in staat de geestdrift eenigermate te bekoelen, waarmede het tweede rijksconstitutieproject ontworpen en gepubliceerd was geworden. Geen wonder! Bleef men bij dat ontwerp — welke moeijelijkheden zouden zich in dat geval van buiten, zoowel als in eigen boezem doen gevoelen! Van buiten: een kamp met Oostenrijk en de Zuid-Duitsche vorsten; in eigen boezem: een worstelstrijd, juist over dat punt, dat als het *sensorium commune* der menschheid beschouwd en dat niet aangeraakt kan worden zonder alle zenuwen in beweging te brengen — over de al- of niet-handhaving namelijk der godsdienstige vrijheid.

Het was dan ook niet te verwonderen dat, ofschoon door Pruissen zijn ontwerp van een Engeren Bond niet werd losgelaten, het evenwel tevens naar andere wegen uitzag om de taak vervuld te krijgen, welke zijn Koning in een noodlottig oogenblik op zich had genomen, door zich aan het hoofd te stellen der revolutionnaire Duitsche-eenheids-beweging. Oostenrijk verklaarde zich bereid om in dat pogen Pruissen behulpzaam te zijn, en zoo kwam de bijeenkomst te Töplitz van Oostenrijks Keizer met Friedrich Wilhelm tot stand.

Deze bijeenkomst had plaats in de eerste dagen van September 1849; het bleek eerst in de laatste dagen dier maand wat dáár besloten was. Daar namelijk had men besloten eene voorloopige centrale magt, eene intermaire bonds-commissie (het *interim*), in de oude Keizersstad te vestigen, zamengesteld uit twee commissarissen door Oostenrijk en twee door Pruissen te benoemen. Bij deze bondscommissie zou berusten de magt van den ouden Bondsdag, die thans nog in handen was der regeringscommissie, in welker schoot Johann van Oostenrijk haar had nedergelegd. Zes maanden lang zou dat *interim* stand houden, gedurende welke men onderhandelen zou met alle daarbij betrokkene regeringen, ten einde hen ter zake van de Duitsche eenheid tot overeenstemming van inzigten en handelingen te brengen. Opmerkelijk is het, en het strekt alweer tot eere van Oostenrijk, dat bij deze overeenkomst, welker préliminaires te Töplitz waren vastgesteld, met geen woord van het bestaan van den Engeren Bond sprake is. Oostenrijk had welligt zijne opheffing kunnen gevorderd hebben, als zijnde die Bond voornamelijk tegen zijne regten en belangen gerigt geweest. Door zulken eisch ware echter Pruissen in eene hoogst moeijelijke positie gebragt tegenover zijne verbondene Vorsten, en van daar dat de Töplizer overeenkomst het bestaan van den Driekoningenbond geheel ignoreert. Hij bestond echter desniettemin wel degelijk; in plaats van toe te laten dat hij voor eene wijle weggedacht werd, wilde hij veeleer zelfs handelend optreden; en nieuwe folteringen en moeijelijkheden moesten daaruit voor Friedrich Wilhelm geboren worden.

Heden is bij onzen Uitgever van de pers gekomen, het *Manifest* van Z. Em. de Kardinaal Wiseman, Aartsbisschop van Westminster: *Beroep op het gezond verstand en het beter gevoel van het Engelsche volk, bij de instelling der katholijke hierarchie in Engeland.*

Wanneer wij nagaan dat het vraagstuk der katholijke hierarchie in Engeland eene der gewigtigste kwestien van den dag is, dan kan het ook niet twijfelachtig wezen of eene getrouwe vertaling van het belangrijk *Manifest* van Mgr. Wiseman, zal aan ons Nederlandsch publiek zeer welkom zijn. Immers ieder onbevooroordeeld lezer zal daarin erkennen eene zeer bezadigde, doch tevens krachtige en grondige wederlegging van alle hatelijkheden, waarmede men den H. Stoel wegens de herstelling der katholijke hierarchie in Engeland heeft overladen; alsmede eene juiste aanwijzing van de gronden, op welke Z. H. Pius IX tot dezen voor Engelands Katholijken zoo belangrijken maatregel is overgegaan.

Het *Manifest* bewijst hoofdzakelijk: 1e dat de prerogatieven der Engelsche Kroon door de invoering der katholijke hierarchie niet in het minst verkort worden; 2e. dat de Katholijken in niets verlangen inbreuk te maken *op*, doch ook geenszins ondergeschikt zijn *aan* het geestelijk oppergezag der Kroon over de Anglikaansche Kerk; 3e. dat de Katholijken regt hebben op een eigen kerkbestuur. 4e. dat de onlangs plaats gehad hebbende invoering der katholijke hierarchie is geschied *openlijk* en *met medeweten* der Engelsche regering.

Aan elk, wien het te doen is om zich een juist en onpartijdig denkbeeld te kunnen vormen van deze belangrijke kwestie, wordt dus de lezing van het *Manifest* ten dringendst aanbevolen. Den uitgever, die bij eene nette uitvoering tevens gezorgd heeft dat het in veler handen kon komen, daar hij den prijs zeer matig stelde, wenschen wij van harte een ruim debiet toe, en wij sporen onze vrienden ernstig aan, tot eene ruime verspreiding ijverig mede te werken!

Immers — en men verlieze dit niet uit het oog — behalve dat het *Manifest* van Kardinaal Wiseman den aanvang kenmerkt van een nieuw tijdperk voor de katholijke Kerk in Engeland — is het ook dáárom een dokument van blijvende waarde, omdat het bewijsgronden bevat, die ook elders hunne toepassing kunnen vinden.

Bij besluit van den 2 December 1850, wordt aan de stad Schiedam vergund het regt van een algemeen handels-entrepot.

Het *Staatsblad* N°. 71 behelst het besluit van den 2 Dec. 1850, betrekkelijk de beëediging van de daarbij bedoelde officieren, onder-officieren en korporaals, als ambtenaren, belast met het opsporen van misdrijven, en als hulp-officieren van justitie.

Z. M. heeft ontslagen D. M. van Kelckhoven als secretaris van Moergestel; B. P. van Dalen als secretaris van Hengstdijk, en in zijne plaats als zoodanig benoemd K. Schaddé van Dooren.

Onze correspondent uit Enkhuizen berigt ons: In het midden van November kwam alhier de laatste van de zeven door deze stad uitgeruste haringbuizen behouden de haven harer bestemming binnen. Was de eerste togt van ons vlootje meerendeels ongunstig geweest, de laatste vergoedde dit ruimschoots, en overtrof zelfs verre de verwachting. Bedroeg de eerste vangst slechts ruim negen en veertig last haring, de laatste overtrof meer dan driemaal die hoeveelheid. Stuur- en buislieden zijn in behouden welstand van hunnen togt op de groote wateren wedergekeerd, niettegenstaande zij den laatsten keer op het onzekere element onophoudelijk aan hevige stormen ten doel stonden. *(Zondagsblad.)*

Te Scheveningen heeft de gezamentlijke vangst van steurharing beloopen 1,080,000 stuks, over welk bedrag men zeer tevreden is; dit is minder het geval met de verschvisscherij. De kabeljaauw en schelvisch schijnt zich thans bij de Friesche kust op te houden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 8 December. De Commissie van het parlementaire initiatief heeft besloten het voorstel van Victor Lefranc over de herziening der kieswet niet in overweging te nemen.

— De *Union* berigt dat het complot van Lyon zich ernstiger laat aanzien dan men aanvankelijk dacht.

— De *Courrier de la Gironde* bevat een brief uit

Parijs, welke berigt, dat aan het huis Rothschild door onderscheidene staten voorstellen zijn gedaan, om nieuwe leeningen met hen te sluiten tot het bestrijden hunner buitengewone uitgaven, te weten 50 millioen thaler voor Pruissen; 75 millioen florijnen voor Oostenrijk; 10 millioen florijnen voor de Weenerbank; 80 millioen francs voor het Milaneesche en Lombardije; 50 millioen francs voor Saksen; 50 millioen francs voor Denemarken; 20 millioen francs voor Griekenland; 50 millioen francs voor Beijeren; 30 millioen francs voor Wurtemberg; 30 milloen francs voor Hanover; 100 millioen francs voor Rusland; en voorts nog het tweede gedeelte van de Romeinsche leening, die binnen kort zal genegotieerd en uitgegeven worden.

MADRID, 2 Dec. De kamer van afgevaardigden is heden niet vergaderd geweest, zooals men had verwacht, om de mededeelingen van het kabinet te ontvangen betreffende de ministerieele krisis Men zegt, dat de heer Seya Lozano twee dagen gevraagd hebbende, om zich op de hoogte der zaken te stellen, de Kamer aan dat verlangen heeft gevolg gegeven. Men gelooft, dat morgen het budget zal worden aangeboden.

— De gezanten van Engeland, de Nederlanden, Pruissen en Belgie hebben aan den minister van buitenlandsche zaken een nota doen toekomen, waarbij zij de definitieve regeling der schuld aan de bijzondere aandacht van het Spaansche gouvernement aanbevelen. De Fransche gezant heeft dezelfde aanbeveling mondeling gedaan.

ENGELAND.

LONDEN, 7 Dec. H. M. zal aanstaanden Donderdag een geheimen raad houden op het kasteel van Windsor; aldaar zal waarschijnlijk besloten worden om het Parlement op nieuw tot in het begin van Februarij te verdagen.

— Het adres, dat de bisschop van Exeter aan de Koningin heeft gerigt, heeft aanleiding gegeven tot eene correspondentie tusschen dien prelaat en den minister van binnenlandsche zaken. Deze, oordeelende dat dit stuk geen verzoek inhoudt, en den gewonen vorm eener petitie mist, zond het aan den schrijver terug. De bisschop vestigt in zijn antwoord, de aandacht des ministers op de zinsnede in zijn brief, waarin de redenen worden opgegeven, waarom hij geweigerd heeft met zijne ambtgenooten het adres tegen *»den pausselijken aanval"* mede te onderteekenen, ofschoon hij zeer gehecht blijft aan H. M. Hij kon dus niet begrijpen dat men hem beschuldigde van gebrek aan eerbied jegens de Koningin.

— Lord Feilding is met zijne gemalin ll. Vrijdag naar Rome vertrokken; men zegt dat zij hun vertrek verhaast hebben, opdat Lord Feilding, die, gelijk men weet, voor eenigen tijd tot de katholijke godsdienst is overgegaan, niet verpligt zou wezen, in zijne betrekking van opper-sheriff van het graafschap Flintshire, als voorzitter eene *meeting* van Protestanten bij te wonen, die den volgenden dag ter beraadslaging over de kwestie der katholijke hierarchie zou worden gehouden.

— De britsche bark *Saxon*, van Greenock, die met eene lading steenkolen en andere goederen naar Aden bestemd was, is den 18 September jl. in volle zee verbrand, op 600 mijlen afstands van Madagascar en 750 mijlen van Mauritius. De brand was den 16 September in de steenkolen ontstaan; de equipage was twee dagen later genoodzaakt het schip te verlaten. Vijf dagen lang zwierven 26 personen in drie booten op zee rond, tot dat zij aan boord van het schip *Essex*, dat van Calcutta naar de Kaap de Goede Hoop stevende, werden opgenomen.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 9 Dec. Men schrijft uit Ulm, dat in de jongste tijden de scheepvaart op den Donau buitengewoon in levendigheid heeft toegenomen. Terwijl men vroeger naauwelijks in 14 dagen een schip bevrachten kon, moet thans elke twee dagen een zwaar beladen vaartuig geëxpedieerd worden. Dit alles wordt zeer begunstigd door het goede weder en den hoogen stand des waters. Deze vrachtgoederen bestaan voor het grootste gedeelte uit tabak, koffij, kaas, wijn, stoommachines, enz., meestal naar Oostenrijk bestemd. Tot dat einde bedient men zich van platte vaartuigen, bekend onder den naam van *Schachteln*, die in Ulm gebouwd worden en niet weder derwaarts terugkeeren. In weerwil van het reeds gevorderde jaargetijde wordt nog thans een groot aantal dier vaartuigen gebouwd, om de vele vrachtgoederen, die uit Mannheim dagelijks aankomen, vóór den aanvang des winters naar de plaats hunner bestemming te vervoeren.

— In Baden wordt thans veel graan opgekocht, ten behoeve der troepen, die in de Paltz en de Rijn-provincien geconcentreerd zijn.

— Men schrijft uit Dresden, 4 Dec. Het is onnaauwkeurig dat de Hessische en Holsteinsche kwestien, een onderwerp van ministerieele onderhandeling zouden uitgemaakt hebben. Het is evenmin waar, dat de opheffing van den Bondsdag een der voorwaarden bij die conferentie bepaald, zoude uitmaken. Dat men in zeker dokument, door een Pruissisch minister geteekend, de woorden »Duitsche Bond." heeft vermeden, is niet onnatuurlijk, zoo lang Pruissen daarin niet wordt vertegenwoordigd.

BERLIJN, 8 December. Het protokol der te Olmutz gehoudene en 29 November door Schwartzenberg en Manteuffel geteekende conferentien is van den volgenden inhoud:

»Bij de op gisteren en heden tusschen de ondergeteekenden plaats gehad hebbende vertrouwelijke conferentien, zijn de volgende voorstellen als mogelijke punten van beslechting der bestaande geschillen en geschikte middelen ter voorkoming van botsingen op den voorgrond gesteld, en zullen deze aan de ratificatie der betrekkelijke hooge regeringen ten spoedigste worden onderworpen.

»§ 1. De regeringen van Oostenrijk en Pruissen verklaren, dat zij voornemens zijn de eindelijke en definitieve regeling van de Keur-Hessische en Holsteinsche aangelegenheid door de gemeenschappelijke beslissing van alle Duitsche regeringen daar te stellen.

»§ 2. Om de medewerking der te Frankfort vertegenwoordigde en overige Duitsche regeringen mogelijk te maken, zullen in den kortst mogelijken tijd, van de zijde der te Frankfort vertegenwoordigde bondsleden, als ook van de zijde van Pruissen en zijne bondgenooten, elk een commissaris worden benoemd, die zich over de in gemeenschap te treffen maatregelen zullen hebben te verstaan.

»§ 3. Daar echter het algemeen belang vordert, dat zoowel in Keur-Hessen als in Holstein eene wettelijke, met de grondslagen van den Bond overeenkomstige en de vervulling der Bondspligten mogelijk makende toestand worde daargesteld; daar verder Oostenrijk in zijn naam en in die der met hem verbondene staten, de tot verzekering der belangen van Pruissen door laatstgenoemde geëischte waarborgen omtrent de bezetting van dat Keurvorstendom in volle mate gegeven heeft, zoo komen de beide regeringen van Oostenrijk en Pruissen voor de aanstaande behandeling der vraag, en zonder praejudice voor de toekomstige beslissing omtrent het volgende overeen:

»*a.* In Keur-Hessen zal Pruissen aan de handeling der door den Keurvorst ingeroepen troepen geene belemmering in den weg stellen, en te dien einde aan de aldaar commanderende generaals de noodige bevelen doen toekomen, om den overtogt over de door Pruissen bezette heerbanen toe te staan. De beide regeringen van Oostenrijk en Pruissen zullen in overeenstemming met hunne bondgenooten Z. K. H. den Keurvorst opvorderen, toe te stemmen, dat een bataillon der door de Keurvorstelijke regering gerequireerde troepenmagt en een Kon. Pruissisch bataillon te Kassel verblijven, om de rust en orde te handhaven.

»*b.* Naar Holstein zullen Oostenrijk en Pruissen, na gehouden ruggespraak met hunne bondgenooten, en zulks zoo spoedig mogelijk, gemeenschappelijk commissarissen zenden, die, in naam van den Bond, van het stadhouderschap, de schorsing der vijandelijkheden, het terugtrekken der troepen achter den Eider, en de vermindering van het leger op een derde der thans bestaande troepensterkte moeten verlangen, onder bedreiging van gemeenschappelijke executie in geval van weigering. Daarentegen zullen beide regeringen er bij het Deensche gouvernement op aandringen, dat het in het hertogdom Sleeswijk niet meer troepen op de been houde, ter handhaving van rust en orde gevorderd wordt.

»§ 3. De ministerieele conferentien zullen onmiddelijk te Dresden plaats hebben. De uitnoodiging daartoe zal van Oostenrijk en Pruissen gemeenschappelijk uitgaan, en wel zoo gedaan worden, dat de conferentien in het midden van December geopend kunnen worden."

— Men schrijft uit Rendsburg, 8 Dec., dat gen. Willisen het opperbevel des legers heeft nedergelegd, hetwelk nu aan gen. v. d. Horst is opgedragen.

WEENEN, 6 Dec. De beurs wordt tegenwoordig bijna dagelijks door sommige hooge autoriteiten bezocht, die zich komen overtuigen dat de gemaakte bepalingen tegen het dobbelspel opgevolgd worden.

— Het ministerie houdt zich bezig met het ontwerpen van nieuwe verordeningen aangaande het papieren geld.

BELGIE.

BRUSSEL, 9 December. Z. M. is gisteren weder naar zijn landgoed in de Ardennes vertrokken.

— Onlangs verscheen er voor de correctioneele regtbank te Brussel eene vrouw, welke beschuldigd was van tot een van de Assessors der gemeente, die met de waarneming der policie was belast, gezegd te hebben: »Gij moest liever achter de koeijen loopen, in plaats van voor commissaris van policie te spelen." De advokaat der beschuldigde ontkende geenszins het feit, doch hij beweerde, dat het geene beleediging was; immers het beroep van veehoeder was een edel vak, dat van Virgilius tot Florian door schier alle dichters was bezongen — terwijl hij zich niet kon herinneren ooit een fatsoenlijk gedicht op een commissaris van policie te hebben gezien. De regtbank heeft zich echter niet met het gevoelen van den advokaat vereenigd, en de vrouw veroordeeld tot eene geldboete.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		9 DEC. 4½ u.	gebl.	10 DEC. 4½ u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½ pCt.	55⅞	55 11/16	55⅞	55¾
Dito Dito	3 »	65 13/16	65⅝	65¾	65 11/16
Dito Dito	4 »	86 3/16	86	86 1/16	86
Dito Obligatien O. I.	4 »	85¼	84⅞		
Amortis. Syndic.	3½ »	87			
Handel-Maatschappij	4½ »		109½		
Aand. Rijn-Spoorweg	» »				
Aand. Holl. S. M.	» »				
Obligatien	» »				
BELGIE, Obligatien 1844	» »				
Cert. bij de Belg. Bank.	2½ »				
Dito bij Rotsch. en Volksv	» »	46½	46¼	46⅜	
FRANKRIJK, Obligatien	3 »	53⅜	53⅛	53 5/16	53¼
SPANJE bij *Ardoin* £ 85	5 »	12 7/16	12 5/16	12⅜	
Dito Dito »510	» »	12 9/16	12½	12 9/16	12⅜
Dito Onbep. Stukken	» »	12	12⅛		
Dito	3 »	38 13/16			
Dito Binnenl. 2400 P.	» »	33½	33 5/16	33 7/16	33 7/16
Coup. *Ardoins*	» »	8 1/16	8	8 1/16	
Passive	»				
Fransche Uitgest.	»				
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu	4 »	35	34⅞	35	
Dito Dito	» »	34 11/16	34 9/16	34 13/16	34⅝
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5 »	104½	104		
Dito Dito 1828 en 1829	» »	104	103½		
Cert. bij d°. 1831 en 1833	» »		93¾		
Dito	4½ »	93	92¾		
Dito bij *Hope*	4 »	86	85¾		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	» »	85⅝	85⅞		
Dito bij id. 5de Serie	4 »		85		
Cert. te Hamburg	5 »	96⅜			
Inschrijving in Assignat.	6 »				
Cert. van dito	» »	64¼			
POLEN, Aand. à fl. 500	» »				
Dito met Lot. » 300	»	141½	141¾	141½	
AMERIKA, Bank-Actiën	»	3⅛	3	3 1/16	
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50	f				
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	71	69¾	70	
Dito Nieuwe	2½ »	37 11/16	37⅛	37¼	
Dito Nieuwe	5 »	76 5/16	75⅝	75⅛	75⅝
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	» »				
Dito	4 »	62⅛	62	62⅛	
Aand. met Loting fl. 500	f				
Nieuwe dito » 250	»	262			
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer*	5 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5 »	89	89		
Dito Leening 1843	5 »				
Dito £ 200	»				
PERU	»		77⅛		
MEXICO	5 »	30 7/16	30⅜	30½	
VENEZUELA 6 pCt. nu	4 »	31¾	31¼		
NEW GRENADA 6 pCt. nu	1½ »				
ECUADOR	»	3⅜			
Coup. Ecuador	f				
» Grieken	»				

Grieken onb. 2⅝, ⅞; £ 100 3¼, ⅜.

In Binnenl. fondsen was de stemming algemeen flaauwer. Buitenl. fondsen waren insgelijks alle min of meer tot verlaagde koersen aangeboden zonder dat de handel in geene derzelve eenige bijzondere levendigheid vertoonde.

Koers van het Geld: Beleening 2½ ¾ pc., Prolongatie 2½.3 pc., Disconto 2 pc.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56; Zigt Parijs 56½; 2/m. Londen 11,65; Zigt Londen 11,72½; 2/m. Hamburg 34 15/16; Zigt Hamburg 35¼; 3/m. Lissabon 41; 3/m. Porto 41; 2/m. Petersburg 1,82.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 9 Dec. Belg. leen. 2½ pc. 49½; 5 pc. 97; 1840, 5 pc. 98¼; Spanje Ard. 5 pc. 12 1/16; Binnenl. 3 pc. 33 5/16; Coupons —; Rom. Leening 75⅝.

PER TELEGRAAF.

PARIJS, 9 December.

Fransche 5 pc.	94,30	Spanje 3 pc. Binnenl.	34
dito 3 „	56,70	dito „ Buitenl.	——
dito Bank-Actiën	——	dito Passive	——
België 5 pc.	——	Rusland Eng. 4½ pc.	94⅞
Holland 2½ pc.	——		

MADRID, 4 December.

Binnenl. 3 pc.	34 7/16	Uitgestelde Schuld	3⅜
Ardoins 5 „	12¾	Coupons	7

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	f 23,65	a —	Pruissische	f 34⅝	a —
apelsche	—,—	„ —	Spaansche	—,—	„ —
Div. in £St.	11,65	„ —	Hamb. Russ.	37	„ —
Eng. Russen	—,—	„ —	Russ. in Z. R.	36¼	„ —
Fransche	55⅜	„ —	„ Pap. „	—	„ —
Belgische	55⅜	„ —	Pools. in Fl.	26⅝	„ —

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à f 10 per Stuk	f 9,65	a 9,70
Oude Gerande Dukaten	» 5,60	» 5,70
Wigtige Souvereinen	» 11,75	» 11,85
» Pistolen	» 9,65	» 9,70
Stukken van 20 Francs	» 9,35	» 9,50

Baren Goud en Specien à f 1442,60 per Ned. ℔ fijn, 11 à 11½ pc.

ZILVEREN SPECIËN.

Piasters	per Stuk ƒ 2,55	à 2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,34	» 2,37
Brabandsche Kroonen	» 2,65	» 2,70
Fransche	» 2,70	» 2,75
Pruissische Daalders	» 1,74	» 1,77
Zilver 1000 à 980	ƒ —,—	à —,—
» 900 » 700	» 104,—	» 104,60

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 10 December.

Heden zijn te Rotterdam verkocht 8000 balen blank ongepelde Aracan en 3000 matten ongepelde Java Rijst tot ƒ 7½.

ROTTERDAM, 9 Dec. Heden zijn uit de eerste hand afgedaan 3000 matten Java Rijst, pas aangevoerd per Elise Susanne, tot geheim gehouden prijs, aan één huis, benevens 8133 bn. Aracan, per Suomi tot ƒ 6¼.

Nog zijn heden uit de eerste hand verkocht circa 1000 balen St. Domingo Koffij tot geheimen prijs.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 9 Dec. Bij een vrij goede aanvoer van Nieuwe Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaassche Tarwe, was het daarmede niet willig, en moest men de beste soorten wel iets lager afgeven om op te ruimen. Beste jarige soorten bleven prijshoudend. Roode soorten, zoowel vreemde als inlandsche, met weinig handel en alleen bij uitslijting. In Poolsche is buiten de Veiling niets omgegaan. Puike jarige Zeeuws., Vlaams. en Overm. 1849 ƒ 231, 240; Mindere en afwijkende ƒ 195, 210; puiken, Zeeuws., Vlaams. en Overm. 1850 ƒ 222, 234; Mindere en afwijkende ƒ 195, 204; Blaauwe ƒ 180, 204, 160/2 ℔ jar. Hoogl. Kleefs. ƒ 265; 164/2 ℔ nieuwe dito dito ƒ 280; 159/2 ℔ jar Kleefs. ƒ 258; 159/2 ℔ nieuwe Meursche ƒ 250. In publieke veiling: 128 ℔ witb. Poolsche, min of meer besch. ƒ 260, 262. — Rogge, Zeeuwsche en Vlaamsche als voren. Andere vreemde ongedroogde en gedroogde soorten in eenen doen, met redelijken omzet. Zeeuwsche en Vlaamsche jarige ƒ 165, 180; Zeeuwsche en Vlaamsche nieuwe ƒ 171. 186; Noord-Brabantsche dito ƒ 156, 180; 147, 150/2 ℔ Frans. ƒ 173, 178; 152 2 ℔ Pommers. ƒ 182; 148/2 ℔ Pruiss. ƒ 170; 141/2 ℔ Archang. ƒ 153; 140/2 ℔ Petersb. ƒ 150. — Gerst Zeeuws. en Frans. Winter ƒ 3½ en dito Zomer ƒ 6 lager. Andere soorten is niets in omgegaan. N. Zeeuws. en Vlaams. Winter ƒ 120, 126; dito dito en dito Zomer ƒ 111, 120. — Haver, Zeeuws. en Inlands. ƒ 3 lager, daarvan is nog al onverkocht gebleven. Zeeuws. en Polder Korte, N. ƒ 84, 102; Dito en dito Voeder ƒ 72, ƒ 90. — Boekweit weinig aan, prijzen onveranderd. Nieuwe Noord-Brabantsche op 140/2 ℔ ƒ 180; dito Groot-Brabantsche ƒ 182, Dito Vlaams. ƒ 174; Dito Rijn (niet mooi) ƒ 173; Fransche ƒ 159. — Paarde- en Duivenboonen flaauw, doch moeijelijk lager te bekomen. Nieuwe Zeeuws. Paardeboonen ƒ 141, 150; jarige dito dito ƒ 141, 150; nieuwe Duivenboonen ƒ 159, 165. — Erwten. Blaauwe als voren. In vreemde Graauwe en Witte is nog weinig te doen. Nieuwe Walchers. Blaauwe ƒ 219, 249; dito Zeeuws. dito ordinair ƒ 195, 246; dito dito dito groote ƒ 255, 270; dito dito Witte ƒ 180. 225. — Witte en Bruineboonen als voren: Walch. Witte ƒ 210, 261; Zeeuws. dito ƒ 210, 240; dito Bruine ƒ 210, 255. — Koolzaad prijshoudend; verkocht: Zeeuws., Vlaams. en Overmaas. 47 a 51½ £; Flakkeesch 46 a 52 £. — Zeeuws. Zomerzaad 40. 45 £. — Lijnzaad, 110/111 ℔ Petersburger ƒ 285 verkocht. — Hennipzaad, Nieuw Inlands. was niet onder ƒ 176 te bekomen. — Kanariezaad, veel aangevoerd en flaauw, hetzelve is tot ƒ 7,50 a ƒ 7,75, zijnde 60 Cents per Mud lager, verkocht. — Bruin Mosterdzaad, nieuw ƒ 15, ƒ 18. Geel dito dito ƒ 10, ƒ 13 per mud. — Raapkoeken ƒ 57, ƒ 60. Lijnkoeken ƒ 75, ƒ 100 per 1040 St.

SCHIEDAM, 9 Dec. Moutwijn per Ned. vat zonder fust ƒ 10,37½; Jenever ƒ 14,00, Amst. Proef ƒ 15,25; zonder de belasting.

ANTWERPEN, 9 December. KOFFIJ. Er zijn ca. 200 balen Brazil verkocht.

HAVRE, 7 Dec. KATOEN. De vraag blijft geregeld; er zijn nog ca. 1000 balen gedaan tot gesoutineerde prijzen.

KOFFIJ. De vraag blijft aanhouden en de prijzen neigen tot rijzing. Sedert gisteren avond zijn gedaan 500 zakken Haïti tot fr. 60 en 450 zakken tot 61 fr.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 10 December. Volgens brief van Texel van den 9 dezer, was dien nacht, in de Eijerlandsche gronden, vervallen en gestrand, een schip, vermoedelijk een brik, waarvan het volk nog aan boord was, de naam onbekend.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 9 Dec. C. van Gelderen, Boreas, Smirna. - P. van der Wiel, Hendrika, Rouaan. - J. C. Hast, Ocean, (s) Londen. - J. Cross, Camerton, (s) Hull — Gisteren nog: W. de Zeeuw Bagges, Thetis, Villanova.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM

SURINAME, Ryntjes, Triton: 50 b., 34 v. Koffij, G. C. Bosch Reitz; 27 b., 21 v. dito, Broen en Comp.; 20 v., 2 b. dito, J. D. Altman; 81 b. dito, van Heukelom en Vollenhoven; 159 b. dito, E. G. Veldwijk; 84 b. dito, A. A. Roepel; 286 b. dito, Kerkhoven en Coutinho; 28 v., 5 b. dito, C. A. de Vismes; 10 b. dito, Gebr. Hartsen; 40 b. dito, Boissevain en Koby; 7 b. dito, Wed. A. Hamelton en Meiners, te Rotterdam; 406 b. 5 v. dito, Order.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 10 December in lading naar:

Keulen	L. de Ruiter, Colin N°. 29.
	W. Lintz, Herman.
Mannheim	J. Dorsenbach, Jacob.
Mainz	W. Keller, Maintz N°. 1.
Wesel	P. J. Balk, Vrouw Rebecca.
Straatsburg	N. Itschert, Frankfort N°. 5.
Dusseldorp, Neus en Urdingen	C. Brugman, Niederrein N°. 3.
's Hertogenbosch en Maastricht	A. Verschure, Men Hoopt. Sluit 14 December.
Maastricht	B. van Mullekom, Stad Maastricht.
Venlo en Roermond	H. Vos, de Vrouw Antonia. (Beurt L. de Rijk en C°.)
Tiel	F. den Hartog, de Vrouw Geertruida. Vertrekt 10 December.

KEULEN, 9 December in lading naar:

Amsterdam	Kapt. Berns	Köln N°. 11.
Rotterdam	„ v. Emster	„ „ 26.

Rijnhoogte	ARNHEM	9 Dec.	1 el 89 duim
	KEULEN	9 „	8 vt. 3 „

AANBESTEDINGEN.

Vrijdag, 13 December. In een der vertrekken van het raadhuis te Delft, ten 12 ure: De vernieuwingen en reparatiën benevens het vijfjarig onderhoud van de beide sluizen, de houten gordingen, paalwerken, beschoeijingen, steene kaden en bestratingen rondom de kolk, de kaaipalen langs en in dezelve, en eenig aard- en diepwerk, op en nabij den Leidschendam, ingaande 1 Januarij 1851 en eindigende ult. December 1855.

— Vrijdag, 13 December. In een der vertrekken van het raadhuis te Delft, ten 12 ure: De reparatiën benevens het vijfjarig onderhoud van de gebouwen, kaaimuren, platingen, gordingen, bruggen, enz. op den Leidschendam, en van daar tot aan de Knipbrug, ingaande 1 Januarij 1851 en eindigende ult. December 1855.

Maandag, 16 December. Aan het lokaal van het Provinciaal Bestuur te 's Gravenhage, ten 11½ ure: Het zesjarig onderhoud der twee defensive inundatie-sluizen in de Lingedijken boven Asperen, benevens de aldaar aanwezige Keet, met het veerhuis bij de veerpoort te Leerdam, ingaande 1 Januarij 1851 en eindigende 31 December 1856.

Maandag, 10 December. Aan het lokaal van het Provinciaal bestuur te Utrecht, ten 12 ure: Eene bazaltsteenstorting in de rivier de Neder-Rhijn onder de Hooge Waardsche krib boven de stad Wijk-bij-Duurstede.

Woensdag, 18 December. Aan het lokaal van het Provinciaal Bestuur te Haarlem, ten 2 ure: Het zesjarig onderhoud der duinen en duinbeplantingen op het eiland Vlieland, van den 1 Januarij 1851 tot ult. December 1856.

Vrijdag, 20 December. Aan het lokaal van het Provinciaal Bestuur te 's Hertogenbosch: Het gedurende den jare 1851 onderhouden van den grooten weg der 2e klasse N°. 4, van 's Hertogenbosch naar de rivier de Maas, bij het Fort Crevecœur.

Vrijdag, 20 December. Aan het lokaal van het Gouvernement te Zwolle ten 12 ure: Het driejarig onderhoud van de Provinciale puin- en grindwegen in Overijssel, met de daarbij behoorende beplantingen, bruggen, duikers, beschoeijingen, scheeringen, mijl en andere palen, tolhuizen, tolboomen, benevens alle verdere werken, hetwelk aanvangt 1 Januarij 1851 en eindigen zal ult. December 1853, in drie perceelen.

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 9 December, in het O. Z. Heeren Logement.

N°. 1. Een Huis, Tuin en Erf, Heerengracht, N°. 450; ƒ 15900, ƒ 100, Opgehouden.

2. Een Huis en Erve, N. Z. Voorburgwal, N°. 2480; ƒ 4860, ƒ 10.
3. Een dito, N. Z. Achterburgwal, N°. 2516; ƒ 1825.
} ƒ 6635, ƒ 10, Opgehouden.

4. Een dito, Snoekjesgracht, N°. 3168; ƒ 2100, ƒ 100, P. Subiese.

5. Een dito, Kleerenslootje, N°. 3520; ƒ 875, ƒ 50.
6. Een dito, als voren, N° 3521; ƒ 925.
} ƒ 1850, ƒ 250, P. Subiese.

7. Een dito, O. Z. Achterburgwal, N°. 2389; ƒ 5000, ƒ 400, J. W. te Bensel.

8. Een Huis, Achterhuis en Erve, Koestraat, N°. 1034; ƒ 2000, ƒ 2, J. Brenkelaar, Hz.

9. Een dito, Damrak, N°. 1883; ƒ 7550, ƒ 500, H. B. Lomans, Ez.

10. Een Huis en Erve, Utrechtsche Straat, N° 5898; ƒ 4800, Opgehouden.

11. Een dito, Koningsplein, N° 6106; ƒ 5900.
12. Een dito, Regulierdwarsstraat, achter Perceel N°. 11, N°. 6107; ƒ 1400, ƒ 20.
} ƒ 7320, ƒ 900, J. Fikkert.

14. Een Huis en Erve, Konijnenstraat, N°. 1085; ƒ 1950, Opgehouden.

15. Een Huis, Tuin en Erve, Lindengracht, N°. 70; ƒ 1400, ƒ 50, F. Reysenbach.

16. Een Huis en Erve, in de Diemermeer, N°. 164, ƒ 550, H. Cannegieter.

17. Een Loods met daarbij behoorende Grond, achter Perceel N°. 16; ƒ 120, ƒ 20, J. Fikkert.

18. Een Huis en Erve, Buiten-Bantammerstraat, N°. 2555; ƒ 2350, P. D. Lusink, Jr.

19. Een dito, (*Tapperij* met deszelfs Stand), Laurierstraat, N°. 1200; ƒ 2200
20. Een afgesloten Gang en een Achterhuis en Erve, naast Perceel N°. 19; ƒ 530.
} ƒ 2730, ƒ 200, C. Smit.

21. Het *Salamanders-Hofje*, Elandstraat, N°. 1665 à 69; ƒ 540, ƒ 60, A. Jong.

22. De helft in een Huis, Achterhuis en Erve, Lindengracht, N°. 108 en 109; ƒ 750, ƒ 25, L. Hartgerink, R. Wz.

23. Een Huis en Erve, Bagijnhofsteeg, N°. 3747; ƒ 1400, H. W. Heinsius, Az.

24. Een dito, Ridderstraat, N°. 2973; ƒ 500, A. Jong.

N°. 13 is niet geveild.

ADVERTENTIËN.

Men vraagt in het R. K. WEESHUIS te *Dordrecht*, een **ONDERWIJZER**, minstens den 3en Rang bezittende, ongehuwd en bewijzen van goed gedrag kunnende produceren. Hierop reflecterende worden verzocht hunne brieven *franco* aan bovengenoemd gesticht te adresseren. (714)

Eene fatsoenlijke burger Jufvrouw van middelbaren leeftijd, die de beste aanbevelingen kan produceeren en tevens in staat is het bestuur eener geheele huishouding op zich te kunnen nemen, wenschte tegen Februarij e. k. in betrekking te komen bij eene R. C. Familie of ter oppassing van eene ziekelijke Dame. Men wordt verzocht de Brieven *franco* aan den Uitgever van *de Tijd* te bezorgen onder de Letters C. E. (713)

(710) Ter Boekdrukkerij van JOSUÉ WITZ, te *Arnhem*, zal in het begin der aanstaande week van de pers komen, de *Tweede Druk* van:

De Zondaar aan den voet van het H. Kruis, ten tijde van het JUBILÉ des Heiligen Jaars 1850.

Door P. VISSCHERS, *voorheen Professor aan het Aartsbisschoppelijk Seminarium van Mechelen; thans Pastoor der Parochie van den* H. ANDREAS, *te Antwerpen.*

(Kerkelijk Goedgekeurd.)

In Kl. 8vo, 58 blz., op helder papier, met fraaije letter gedrukt, in gekleurden omslag. — Prijs 25 Cents. Op best papier, gecartonneerd 50 Cents.

INHOUD. Voorberigt. — I. Het H. Kruis. — II. Het H. Kruis is eene toevlugt voor den zondaar. — III. Het H. Kruis is eene hoop voor den zondaar. — IV. Het H. Kruis is onze zaligheid. — V. Het H. Kruis is onze troost in allen tegenspoed. — VI. Het H. Kruis leert ons Jesus beminnen. — VII. Het H. Kruis leert ons onze vijanden beminnen. — VIII. Het H. Kruis onderwijst ons. IX. Het H. Kruis is de zegepraal over de hel en de wereld. — X. De eerbewijzing aan het H. Kruis. — De zondaar overtuigd van de menigte zijner misdaden, doch betrouwende op Gods barmhartigheid. — Gebeden ten tijde van het Jubilé.

NB. Het strekt den Uitgever tot veel genoegen, ter eere van *Arnhems* Catholijken te kunnen vermelden, dat de eerste *aanzienlijke oplage* van voornoemde *stille Meditatiën* ten tijde van het H. JUBILÉ, in weinige dagen, op geringe uitzondering na, in deze Stad en omstreken geheel is geplaatst.

Bij den Uitgever dezes is heden van de pers gekomen en wordt algemeen verzonden:

KARDINAAL N. WISEMAN,

BEROEP

OP HET

GEZOND VERSTAND EN HET BETER-GEVOEL,

VAN HET

ENGELSCHE VOLK,

BIJ DE

INSTELLING DER KATHOLIJKE HIERARCHIE,

IN

ENGELAND.

Prijs 30 Cents.

OPEN BRIEF.

Een Katholijk Nederlander

AAN ZIJNE LANDGENOOTEN.

Prijs 50 Cents.

Wordt met succes gedebiteerd:

TROOST VOOR ZIEKEN EN LIJDENDEN

DOOR

P. J. HESSEVELD,

R. C. Pastoor.

Ten voordeele van het Gesticht van Weldadigheid in de Elandstraat.

In groot 12°. op best velijn papier gedrukt, 450 pag. met 4 fraaije platen. Prijs . . . . ƒ 1.25

GEBEDEN

TEN TIJDE VAN HET

JUBILÉ.

Vergund door Z. H. *PIUS IX*, bij het bezoeken der Kerken.

voorafgegaan door het mandement van Z. D. Hoogwaardigheid C. BELGRADO, Vice-Superior der Hollandsche Zending, en de bepalingen aan dit Jubilé verbonden.

Met Kerkelijke Goedkeuring.

Prijs 7½ Cents.

Mede verkrijgbaar bij J. S. DE HAAS, B. LENFRING en andere R. C. Boekhandelaren te dezer stede.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.